

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 502/2014-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. augusta 2014 predbežne prerokoval sťažnosť J. B. a J. B., zastúpených advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Krajskej prokuratúry v Košiciach č. k. 1/1 KPt 184/13-14 z 2. júla 2013 a postupom a upovedomením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/4 GPt 139/13-7 zo 16. decembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. B. a J. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. marca 2014 doručená sťažnosť J. B. a J. B. (ďalej len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia ich

základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Krajskej prokuratúry v Košiciach (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. 1/1 KPt 184/13-14 z 2. júla 2013 (ďalej aj „uznesenie krajskej prokuratúry“) a postupom a upovedomením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. IV/4 GPt 139/13-7 zo 16. decembra 2013 (ďalej aj „upovedomenie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sú právnymi nástupcami zomrelej poškodenej A. B., vo veci ktorej bolo uznesením z 1. septembra 2012 začaté trestné stíhanie pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona, ktorý mal byť spáchaný 26. apríla 2012. Vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru, odboru kriminálnej polície Michalovce (ďalej aj „vyšetrovateľ“) uznesením sp. zn. ČVS:ORP-460/OVK-MI-2012 z 1. septembra 2012 trestné konanie zastavil, lebo skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Prokurátor Okresnej prokuratúry Michalovce uznesením č. k. 1 Pv 541/12-11 z 26. septembra 2012 vyhovel sťažnosti sťažovateľa v 1. rade, toto uznesenie vyšetrovateľa zrušil ako predčasné a neopodstatnené a uložil mu, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Po vykonaní ďalších úkonov vyšetrovania vyšetrovateľ uznesením sp. zn. ČVS: ORP 460/OVK MI-2012 z 29. mája 2013 (ďalej len „uznesenie vyšetrovateľa“) trestné stíhanie začaté podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku opätovne zastavil z dôvodu, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Na základe sťažnosti sťažovateľa v 1. rade prokurátor krajskej prokuratúry napadnutým uznesením sťažnosť zamietol. Generálna prokuratúra „*návrh na zrušenie právoplatného rozhodnutia Krajského prokurátora sp. zn. 1/1 Kpt 184/13 zo dňa 2. 7. 2013*“ posúdila ako opakovaný podnet sťažovateľa v 1. rade proti postupu prokurátora krajskej prokuratúry a upovedomením č. k. IV/4 GPt 139/13-7 zo 16. decembra 2013 tento opakovaný podnet odložila ako nedôvodný.

Sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú, že označené trestné konanie „*môže mať zásadný význam pre posúdenie občianskych práv a záväzkov alebo jej A. B., ktorej sú sťažovatelia právnymi nástupcami*“. S poukazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva

(rozsudok vo veci Krumpel a Krumpelová proti Slovenskej republike) sťažovatelia uvádzajú, že „na konanie, v ktorom si právna predchodkyňa sťažovateľov A. B. uplatnila právo na náhradu škody možno klásť kritériá zakotvené v čl. 46 ods. 1 Ústavy...“. Nadväzne na to podrobne rozoberajú okolnosti, za akých mala poškodená „utrpieť zlomeninu spodnej časti ramennej kosti“ pri skladaní nosidiel zo sanitného vozidla zamestnancami dopravnej zdravotnej služby, a spochybňujú zákonnosť obstarania a obsah ďalších dôkazov vykonaných vo veci, predovšetkým výpovedí zamestnancov dopravnej zdravotnej služby, ktorá realizovala prepravu poškodenej. Poukazujúc na obsah sťažnosti sťažovateľa v 1. rade proti uzneseniu vyšetrovateľa, ktorým bolo zastavené trestné stíhanie pre prečin ublíženia na zdraví, uvádzajú, že prokurátor krajskej prokuratúry sa v napadnutom uznesení «okrem všeobecných úvah o rozsiahlosti vykonaného dokazovania odvoláva na výsluch svedkov... podozrivých zo spáchania trestného činu... bez toho, aby sa akýmkoľvek spôsobom vysporiadal zo zásadnými námietkami sťažovateľa v 1. rade o nezákonnosti spôsobu vykonania výsluchov týchto svedkov ani k tomu, že túto nezákonnosť samotní svedkovia pri konfrontácii so sťažovateľom v 2. rade potvrdili. Prokurátor Krajskej prokuratúry sa nevyrovnal ani s ďalšími procesnými nedostatkami, sťažovateľom v 1. rade síce nenamietaným, ale ktorých povinnosť zohľadniť ich vyplýva priamo z ust. § 192 ods. 1 Trestného poriadku...

Prokurátor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, ktorý vybavil podanie sťažovateľa v 1. rade zo dňa 1. 10. 2013 sa so skutočnosťami, uvádzanými v tomto podaní vysporiadal tak, že nedal konkrétnu odpoveď na žiadnu zo sťažovateľových konkrétnych námietok, ktoré smerovali k nezákonnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní v nevyhodnotení dôkazov, vykonaných v trestnom konaní v ich vzájomných súvislostiach. Ako vyplýva z listu prokurátora Generálnej prokuratúry SR zo dňa 16. 12. 2013, obsahom tohto listu je skonštatovanie toho, aký bol doterajší priebeh konania vo vzťahu k jednotlivým vydaným rozhodnutiam a ďalej uviedol, že „policajt a podriadený prokurátori vo svojich rozhodnutiach, resp. písomnostiach podrobným spôsobom popísali zistené skutkové a právne závery, tieto nebudem opakovane uvádzať s tým, že sa v plnom rozsahu s nimi stotožňujem a v podrobnostiach vás na ne odkazujem.“ V ďalšej časti listu prokurátor Generálnej prokuratúry SR uviedol: „váš odlišný názor na meritórne rozhodnutie vo veci pramení z nesprávneho právneho posúdenia a subjektívneho hodnotenia dôkaznej situácie

len v rozsahu vami podávaných návrhov a predkladaných dôkazov, pričom odmietate druhú skupinu dôkazov, ktoré podľa vás boli získané za účelom spochybnenia vašich návrhov a zabráneniu trestného stíhania konkrétnej osoby.“».

Svoju aktívnu procesnú legitímáciu na podanie sťažnosti sťažovateľa odvodzujú z § 48 ods. 2 Trestného poriadku uvádzajúc, že v prípade, ak by „nemali možnosť uplatniť sťažnosťou na ústavný súd porušenie práv nebohej A. B., bola by im odňatá možnosť pokračovať v trestnom konaní o skutku, ktorým došlo k ublíženiu na zdraví A. B., keďže doterajšie rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní, vrátane listu prokurátora generálnej prokuratúry SR zo dňa 16. 12. 2013 skonštatujú, že k takémuto skutku nedošlo...“.

Sťažovatelia vidia porušenie svojich práv predovšetkým v skutočnosti, že ako prokurátor krajskej prokuratúry, tak aj generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) nepreskúmali správnosť napadnutého uznesenia vyšetrovateľa o zastavení konania, hoci mali povinnosť „prešetriť všetky okolnosti rozhodné na posúdenie, či došlo k porušeniu zákona“, prípadne ktoré vyšli najavo. Podľa ich názoru „by jediným zákonným dôvodom na zastavenie trestného stíhania v prípravnom konaní bol dôvod, uvedený v ust. § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, podľa ktorého prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie“. Dôkazy vykonané v trestnom konaní však neumožňujú nepochybný záver, že skutok, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie, sa nestal. Orgán činný v trestnom konaní je však „oprávnený zastaviť trestné stíhanie len vtedy, ak je bez akýchkoľvek pochybností zistené, že sa nestal skutok, pre ktorý sa trestné stíhanie vedie. Ak vznikne akákoľvek pochybnosť, takúto pochybnosť je nevyhnutné odstrániť vykonaním ďalších dôkazov...“.

Za situácie, keď vykonané dôkazy neumožňovali nepochybný záver o tom, že skutok pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie sa nestal, nebolo teda oprávnením orgánov činných v trestnom konaní zastaviť trestné stíhanie, keďže takéto oprávnenie prislúcha len súdu. Orgány činné v trestnom konaní si však v predmetnej veci uzurpovali právomoc, ktorá im nepatrí, keďže zastavili trestné stíhanie bez toho, aby bolo nepochybné že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie na nezákonnosti ich postupu nič nemení skutočnosť,

že formálne odôvodnili zastavenie trestného stíhania odkazom na ust. § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, pod ktorý však nemožno subsumovať dôvody, explicitne vyjadrené v odôvodnení označených rozhodnutí a listu prokurátora Generálnej prokuratúry zo dňa 16. 12. 2013.“

Sťažovatelia namietajú aj nedostatočnosť odôvodnenia uznesenia vyšetrovateľa o zastavení trestného stíhania, napadnutého uznesenia krajskej prokuratúry i upovedomenia generálneho prokurátora tvrdiac, že v nich nemožno nájsť „vysvetlenie, z akého dôvodu nevyhodnotil vyšetrovateľ a neskôr ani prokurátori... zvukový záznam sťažovateľa v 2. rade, zápisnicu o konfrontácii týchto svedkov sťažovateľom v 2. rade a ako sa vyrovnal s jasnou a zrozumiteľnou odpoveďou týchto svedkov na spôsob vykonávania ich výsluchu. Nie je zrejmé ani to, akým spôsobom... vyhodnotili doslovnú zhodnosť tých častí výpovede svedkov K. a D., v ktorých opisujú priebeh udalostí, zo dňa 26. 4. 2012...

V trestnom stíhaní, vedenom pre prečin ublíženia na zdraví pani A. B. však opísané okolnosti jednoznačne poukazujú na to, že pri hodnotení dôkazov neboli orgánmi činnými v trestnom konaní, uvážené všetky okolnosti prípadu, jednotlivo i v ich súhrne. Závery prokurátorov oboch stupňov a vyšetrovateľa PZ nedávajú, žiadnu zrozumiteľnú odpoveď na námietky, vznesené poškodenou, prostredníctvom ich splnomocnenca.“

Na základe uvedeného sa sťažovatelia svojím návrhom domáhajú vydania takéhoto rozhodnutia:

„Právo právnej predchodkyne sťažovateľov v 1. rade a v 2. rade A. B....

- domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na inom orgáne, zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR,*
- na spravodlivé súdne konanie, zakotvené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd*

bolo rozhodnutím prokurátora Krajskej prokuratúry v Košiciach 1/1 KPt 184/13 -14 zo dňa 2. 7. 2013 a listom prokurátora Generálnej prokuratúry SR sp. zn. IV/4 GPt 139/13-7 zo dňa 16. 12. 2013 a postupom, ktorý im predchádzal porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Generálnej prokuratúre SR a Krajskej prokuratúre v Košiciach pokračovať v porušovaní práv sťažovateľa v 1. rade a sťažovateľa

v 2. rade ako právnych nástupcov A. B.... v trestnom konaní vedenom pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1. Ods. 2 písm. a) Trestného zákona.

Ústavný súd SR zrušuje rozhodnutie Krajskej prokuratúry v Košiciach sp. zn. 1/1 KPt 184/13 -14 zo dňa 2. 7. 2013 a vec jej vracia na ďalšie konanie.

Generálna prokuratúra SR a Krajská prokuratúra v Košiciach je povinná nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľov prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súvislosti s namietaným porušením základných práv sťažovateľov napadnutým uznesením a upovedomením (opatrením) generálnej prokuratúry ústavný súd považuje

za potrebné uviesť, že nie je súčasťou sústavy orgánov činných v trestnom konaní, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý okrem iného rozhoduje o sťažnostiach namietajúcich porušenie základných práv alebo slobôd fyzických osôb alebo právnických osôb, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Cieľom uplatňovania tejto právomoci ústavného súdu nie je primárne preskúmavanie a posudzovanie právnych názorov orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrane práv a slobôd (vrátane základných práv a slobôd) fyzických osôb a právnických osôb pri výklade a uplatňovaní zákonov v súvislosti s rozhodovaním vo veci samej. Úloha ústavného súdu sa sústreďuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujúce a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody sťažovateľa zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (m.m. III. ÚS 38/05, III. ÚS 278/06).

1. K namietanému porušeniu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru práv postupom a uznesením krajskej prokuratúry

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Nadväzne na citovaný článok ústavy dopĺňa právnu úpravu prípustnosti konania o sťažnosti fyzických osôb a právnických osôb § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého nie je sťažnosť prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých využitie je oprávnený podľa osobitných predpisov. To znamená, že sťažnosť možno ústavnému súdu podať spravidla vtedy, ak sťažovateľ ešte pred jej podaním vyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho práva poskytuje. Preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti namietajúcej porušenie základných práv a slobôd ústavný súd vždy skúma, či sťažovateľ využil v súlade s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde všetky právne prostriedky na ochranu týchto práv.

Princíp subsidiarity znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých

namíeta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajskej prokuratúry ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že právna predchodkyňa sťažovateľov podaním z 1. októbra 2013 adresovaným generálnemu prokurátorovi navrhla zrušenie tohto uznesenia, pričom generálna prokuratúra vyhodnotila toto podanie ako opakovaný podnet a označené uznesenie krajskej prokuratúry obsahovo preskúmala postupom podľa § 31 až § 36 zákona č. 153/2001 Z. Z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“).

Podľa právneho názoru ústavného súdu podnet v zmysle § 31 zákona o prokuratúre a opakovaný podnet podľa § 34 zákona o prokuratúre sťažovateľom poskytujú účinnú ochranu práv a právom chránených záujmov sťažovateľov (m. m. IV. ÚS 80/03, IV. ÚS 158/03, IV. ÚS 330/04, I. ÚS 186/05, IV. ÚS 53/05, II. ÚS 94/06, I. ÚS 112/06). Podnet (opakovaný podnet) totiž zakladá povinnosť prokurátora aj nadriadeného prokurátora zaoberať sa týmto podnetom, vybaviť ho a spôsob vybavenia oznámiť podnecovateľovi. Preskúmanie napadnutého uznesenia krajskej prokuratúry ústavným súdom by preto bolo v rozpore s princípom subsidiarity vyplývajúcim z § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, lebo jeho preskúmanie na základe opakovaného podnetu patrí do právomoci nadriadeného prokurátora. Je teda nepochybné, že pred právomocou ústavného súdu stále existoval orgán verejnej moci, ktorý bol podľa zákona príslušný preskúmať postup uvedených orgánov prokuratúry (I. ÚS 323/08). V súvislosti s namietaným porušením označených práv je z ústavného hľadiska podstatné a určujúce len preskúmanie postupu generálneho prokurátora (obdobne napríklad III. ÚS 202/2010). Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti postupu krajskej prokuratúry odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej neprípustnosť.

2. K namietanému porušeniu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru práv postupom a upovedomením generálneho prokurátora

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia orgánu verejnej moci v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, ústavný súd považuje takúto sťažnosť za zjavne neopodstatnenú (obdobne I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04).

Základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zaručuje každému možnosť domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Takým orgánom môže byť aj generálna prokuratúra. Súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je nepochybne aj právo dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, či už prostredníctvom podnetu, alebo opakovaného podnetu (§ 31 ods. 2 a § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre), pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa takýmto podnetom (podaním) zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť. Súčasťou tohto práva dotknutej osoby ale nie je právo, aby príslušné orgány prokuratúry jeho podnetu (podaniu) vyhovelí (m. m. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, III. ÚS 133/06).

Podstatou sťažnosti je nespokojnosť sťažovateľov s výsledkom preskúmania napadnutého uznesenia krajskej prokuratúry generálnym prokurátorom v rámci konania o opakovanom podnete podľa štvrtej časti prvého dielu zákona o prokuratúre.

Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor.

Generálna prokuratúra preskúmala podanie sťažovateľa v 1. rade z 1. októbra 2013 postupom ustanoveným § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre pre opakovaný podnet a o výsledku realizovaného prieskumu upovedomila sťažovateľa v 1. rade prípisom č. k. IV/4 GPt 139/13-7 zo 16. decembra 2013, v ktorého relevantnej časti uviedla:

„Po vyžiadaní a oboznámení sa s podkladovým spisovým materiálom súvisiacim s Vami napádanou trestnou vecou, ktorý tvoril vyšetrovací spis sp. zn. ORP-460/OVK-MI-2012, obsah dozorového spisu prokurátora Okresnej prokuratúry Michalovce, sp. zn. 1 Pv 541/12 a obsah dohľadového spisu prokurátora Krajskej prokuratúry Košice sp. zn. 1/1 KPt 184/13 som dospel k záveru, že vo vykonanom vyšetrowaní boli zo strany policajného orgánu, resp. vyšetrovateľa zabezpečené a vykonané všetky dostupné, reálne a relevantné dôkazy potrebné na vydanie rozhodnutia vo veci.

Trestné stíhanie bolo prvotne zastavené dňa 01. 09. 2012 uznesením vyšetrovateľa sp. zn. ORP-460/OVK-MI-2012, ktoré ste napadli sťažnosťou dňa 18. 09. 2013.

Rovnako aj prokurátor Okresnej prokuratúry Michalovce v rámci rozhodovania o sťažnosti správne postupoval, keď podľa § 194 odsek 1 písm. b/ Trestného poriadku vyhovel Vašej sťažnosti a napadnuté uznesenie zrušil ako predčasné a neopodstatnené,

nakoľko v postupe vyšetrovateľa zistil procedurálne pochybenia a vrátil vec na doplnenie a nové rozhodnutie. Tento postup bol vecne správny a zákonný.

Po obsiahlom doplnení dokazovania vyšetrovateľ rozhodol opätovne uznesením sp. zn. ORP-460/OVK-MI-2012 dňa 29. 05. 2013 v zmysle ustanovenia § 215 odsek 1 písm. b/ Trestného poriadku trestné stíhanie zastavil z dôvodov, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

S týmto rozhodnutím vyšetrovateľa sa stotožňujem. Bolo urobené po rozsiahlom dokazovaní a vychádza z relevantných dôkazov zabezpečených zákonným spôsobom a podrobne zdôvodnených v odôvodnení uznesenia.

Z dôvodov Vašej následnej sťažnosti vo veci konal a napadnutý procesný postup preskúmaval prokurátor Krajskej prokuratúry Košice.

Popis zistených záverov podrobne rozviedol vo svojom uznesení sp. zn. 1/1 KPt 189/13-14 zo dňa 02.07.2013, ktorým z dôvodov uvedených v ustanovení § 193 odsek 1 písm. c/ Trestného poriadku Vašu sťažnosť zamietol ako nedôvodnú. Takýto postup prokurátora pokladám za vecne správny, dôvodný a zákonný a dostatočne odôvodnený.

Vzhľadom na to, že policajt a podriadení prokurátori vo svojich rozhodnutiach, resp. písomnostiach podrobným spôsobom popísali zistené skutkové a právne závery, tieto nebudem opakovane uvádzať s tým, že sa s nimi v plnom rozsahu stotožňujem a v podrobnostiach Vás na ne odkazujem. Po ich konfrontácii s dôvodmi napadnutia ako ich uvádzate vo svojom podaní konštatujem, že som nezistil dôvody a okolnosti, z ktorých by vzišla potreba využitia ďalšieho prokurátorského opatrenia.

Samotný nesúhlas s doterajším vývojom vo veci a postupom orgánov činných v trestnom konaní pri hodnotení dôkazov a prijatí procesných záverov nie je možné považovať za právny titul, na základe ktorého by bolo potrebné alebo nutné vykonať opatrenie na odstránenie nezákonného stavu, najmä ak tento nenastal.

Váš odlišný názor na meritórne rozhodnutie vo veci pramení z nesprávneho - právneho posúdenia a subjektívneho hodnotenia dôkaznej situácie len v rozsahu Vami podávaných návrhov a predkladaných dôkazov, pričom odmietate druhú skupinu dôkazov, ktoré podľa Vás boli získané za účelom spochybnenia Vašich návrhov a zabráneniu trestného stíhania konkrétnej osoby. Orgány činné v trestnom konaní však musia

rozhodovať na základe všetkých zistených dôkazov a vychádzať nielen zo záverov jednej skupiny dôkazov a tvrdení.

Keďže v opakovanom podnete zo dňa 01. 10. 2013 ste neuviedol žiadne iné nové skutočnosti, ktoré by neboli predmetom vyšetrovania a skoršieho preskúmania a tiež ste nevyprodukovali, resp. nepredložili žiaden relevantný dôkaz, ktorý by vyvracal doterajšie právne alebo skutkové závery a ktorým by boli naplnené pojmové znaky do úvahy prichádzajúceho prečinu, ako ste uviedli v trestnom oznámení, nie je dôvod na zmenu rozhodnutí vydaných v tejto konkrétnej trestnej veci.

Na základe vyššie uvedeného, ako prokurátor poverený a príslušný vo veci rozhodnúť, Vám oznamujem, že som pri preskúvaní tejto konkrétnej veci nezistil pochybenia, ktoré by vplývali na zákonnosť konania a rozhodovania vo veci, a ktoré by odôvodňovali potrebu prijať ďalšie opatrenie nadriadeného prokurátora a preto som Váš opakovaný podnet vyhodnotil ako nedôvodný a bez ďalšieho opatrenia ho odkladám.“

Ústavný súd poznamenáva, že postupom generálneho prokurátora pri vybavení návrhu sťažovateľa v 1. rade na zrušenie právoplatného uznesenia krajskej prokuratúry mohol byť porušený čl. 46 ods. 1 ústavy iba v tej časti, v ktorej je garantované právo na inú právnu ochranu, nie právo na súdnu ochranu. K tomu by však mohlo dôjsť iba v prípade, ak by sa prokuratúra uvedeným návrhom (posúdeným ako opakovaný podnet) náležite nezaoberala.

Ústavný súd vedomý si svojho postavenia nezávislého orgánu ochrany ústavnosti pripomína, že nie je súčasťou sústavy orgánov činných v trestnom konaní a nepatrí mu preskúmať ich rozhodnutia a postupy, pokiaľ namietané porušenie zákonnosti nemá súčasne za následok aj porušenie základného práva alebo slobody. Inými slovami, dôvody prípadného zásahu ústavného súdu do výsledkov konaní uskutočnených kompetentnými orgánmi musia svojou intenzitou osvedčovať porušenie konkrétneho základného práva alebo slobody. Podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu majú sťažovatelia právo len na to, aby ich oznámenia, opravné prostriedky, resp. podnety boli vybavené, a k tomu podľa obsahu sťažnosti a jej príloh zo strany generálnej prokuratúry preskúmaním opakovaného podnetu došlo. V opačnom prípade by mohol ústavný súd neprípustnou ingerenciou

v rozpore s ústavou zasiahnuť do už ustáleného a právne vymedzeného princípu del'by moci (I. ÚS 68/2012).

V danom prípade sťažovatelia nesúhlasia predovšetkým s právnym záverom, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, nie je trestným činom, v dôsledku čoho bolo trestné stíhanie podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zastavené.

Z obsahu napadnutého upovedomenia vyplýva, že prokurátor generálnej prokuratúry preskúmal dôvody napadnutia uznesenia krajskej prokuratúry aj uznesenia vyšetrovateľa a nezistil dôvody vykonania prokurátorského opatrenia na odstránenie nezákonného stavu. Stotožniac sa s obsahom napadnutého uznesenia aj uznesenia vyšetrovateľa vychádzal pri svojom prieskume zo zásady, že orgány činné v trestnom konaní musia rozhodovať na základe všetkých zistených dôkazov, nielen tých, ktoré dosvedčujú skutočnosti uvedené v trestnom oznámení. Závery vyvođené z vykonaných dôkazov, ako boli tieto sformulované a opísané vyšetrovateľom v odôvodnení uznesenia vyšetrovateľa a prokurátorom krajskej prokuratúry v uznesení o sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa, na ktoré prokurátor generálnej prokuratúry v celosti odkazuje, sú podľa názoru ústavného súdu dostatočné a nesignalizujú zjavný omyl orgánov činných v trestnom konaní v právnom posúdení prípadu.

Vychádzajúc z obsahu napadnutého upovedomenia generálnej prokuratúry ústavný súd konštatuje, že generálna prokuratúra sa riadne zaoberala opakovaným podnetom sťažovateľov, preskúmala príslušnú spisovú dokumentáciu, ako aj postup podriadených prokuratúr (Okresnej prokuratúry Michalovce a Krajskej prokuratúry v Košiciach) a orgánu Policajného zboru (vyšetrovateľa) a vo veci právnej predchodkyne sťažovateľov prijala závery, ktoré možno považovať z ústavného hľadiska za ústavne udržateľné, keďže boli ustálené po rozsiahlom dokazovaní realizovanom vyšetrovateľom, ktoré neumožňovali pokračovanie v trestnom stíhaní, resp. vznesenie obvinenia proti konkrétnej osobe.

Ústavný súd už v rámci svojej rozhodovacej činnosti v obdobných veciach uviedol, že právo na vznesenie obvinenia a na trestné stíhanie inej osoby na základe podaného

trestného oznámenia alebo na podanie obžaloby proti nej na súde prokurátorom nie je súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03). Oznamovateľ, ktorý je právnym nástupcom trestným činom poškodenej osoby, nemá ústavou zaručené základné právo, aby na podklade jeho trestného oznámenia bolo určité konanie kvalifikované ako trestný čin a aby bolo vznesené obvinenie proti konkrétnej osobe. Posúdenie, aké rozhodnutie je potrebné v trestnom konaní prijať, je vo výlučnej právomoci orgánov činných v trestnom konaní.

Právne závery ustálené generálnou prokuratúrou sú podľa názoru ústavného súdu dostatočne odôvodnené a účinky výkonu jeho právomoci v konaní sp. zn. IV/4 GPt 139/13 sú zlučiteľné s limitmi sťažovateľmi označeného čl. 46 ods. 1 ústavy. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na ustálenú judikatúru, že pre ústavnú konformnosť odôvodnenia rozhodnutí súdov postačuje jasná a zrozumiteľná odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, pričom ani všeobecné súdy nemusia vo svojom rozhodnutí súdy dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (III. ÚS 435/2013 a iné). Pri hodnotení odôvodnenia upovedomenia generálnej prokuratúry ústavný súd zohľadňuje aj skutočnosť, že odôvodnenie odpovede na podnet podľa zákona o prokuratúre nemusí spĺňať rovnaké náležitosti ako odôvodnenie rozhodnutia vydaného všeobecným súdom (*mutatis mutandis* I. ÚS 42/2012). Preto uvedené tvrdenia sťažovateľov, že orgány prokuratúry neodpovedali na všetky námietky uplatnené v podaní z 1. októbra 2013, nepostačujú podľa názoru ústavného súdu na záver o porušení základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd sa napokon nestotožňuje ani so sťažovateľmi vyjadrenou nespokojnosťou so zhoršením ďalšej možnosti ochrany ich „*občianskych práv a záväzkov*“ v prípade zastavenia trestného stíhania, keďže trestné stíhanie nebolo zastavené z dôvodu, že sa nestal skutok, ktorým malo byť zdravie ich právnej predchodkyne poškodené, ale z dôvodu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, nie je trestným činom. Dôvod, pre ktorý bolo trestné stíhanie zastavené, totiž nevyklučuje u poškodenej vznik škody

uvedeným skutkom, predpokladom priznania prípadného nároku na náhradu škody je však preukázanie právne relevantných skutočností v občianskom súdnom konaní.

S ohľadom na uvedené po oboznámení sa s obsahom upovedomenia generálnej prokuratúry zo 16. decembra 2013 a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu ústavný súd konštatuje, že generálny prokurátor konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval v súlade s ich účelom a zmyslom. Jeho úvahy sú logické, legitímne a právne akceptovateľné, pričom realizovaný postup bol zákonný a ústavne konformný. Ústavný súd preto nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým postupom (upovedomením) generálnej prokuratúry a sťažovateľmi namietaným porušením základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Už vôbec nebolo možné dospieť k záveru o porušení práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže v danom prípade nebola všeobecnými súdmi realizovaná žiadna právomoc súdov. Preto bolo na mieste tú časť sťažnosti, ktorou sťažovatelia namietajú porušenie označených práv postupom a upovedomením generálnej prokuratúry, odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poukazuje aj na nedostatky petitu sťažnosti, ktorým sa sťažovatelia domáhali vyslovenia porušenia označených práv svojej právnej predchodkyne, a nie vlastných práv garantovaných ústavou, resp. medzinárodnou zmluvou o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Vzhľadom na obsah sťažnosti a pripojených príloh však ústavný súd nepovažoval za účelné odstraňovať zistený nedostatok petitu sťažnosti osobitnou výzvou, keďže po preskúmaní namietaných skutočností opísaných okolností prípadu už pri predbežnom prerokovaní návrhu dospel k záveru o jej zjavnej neopodstatnenosti a sčasti o jej neprípustnosti.

Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľov odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Keďže sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľov v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. augusta 2014